

23. siječnja 2018. Glas Slavonije, izjava za članak na temu izmjena Zakona o socijalnoj skrbi

Upit novinara:

“evo što me zanima vezano uz izmjene i dopune Zakona o socijalnoj skrbi. Naime, u javnosti se može čuti kako je ovim izmjenama donesena "odluka da osobe s najtežim invaliditetom, odnosno četvrtim stupnjem invaliditeta, zadržavaju pravo na osobnu invalidninu i u slučaju kad ostvaruju prihod od plaće ili autorskog honorara, što dosad nije bio slučaj”.

Ono što mene zanima je vaš komentar na ovo. Zanima me i koliko je realno očekivati da će neko zaposliti osobu s invaliditetom? Postoji li nekakva zakonska regulativa o postotku koji bi poslodavci morali poštivati pri zapošljavanju osoba s invaliditetom? Zadržavaju li te osobe i pravo na uvećani dd te osobnog asistenta ako im je dodijeljen?”

Odgovor pravobraniteljice:

“Prema izmjenama odredbe Zakona o socijalnoj skrbi koja uređuju pravo na osobnu invalidninu, osobe s teškim invaliditetom mogu ostvarivati pravo na osobnu invalidninu i ako ostvaruju plaću ili autorski honorar, odnosno te osobe nemaju zapreku za zapošljavanjem na tržištu rada.

Međutim, ovim izmjenama dovodi se u neravnopravni položaj osobe s teškim invaliditetom obzirom na vrstu primanja koje ostvaruju. Kao neke od primjera navodimo osobe koje ostvaruju naknade putem ugovora o djelu ili osobe koje ostvaruju naknade za vrijeme stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa.

Polazeći od načela jednakosti, prijedlozi koje smo višekratno upućivali nadležnom ministarstvu kao predlagatelju Zakona o socijalnoj skrbi (sada je to MDOMSP), ne samo tijekom rasprave o ovoj posljednjoj izmjeni nego i prethodnih godina - izuzimao je svaki primitak koji osobe ostvaruju po bilo kojoj osnovi. Temeljni naš argument prijedloga da se osobna invalidnina ne uvjetuje ostvarivanjem prihoda, proizlazi iz same svrhe ovog prava definiranog kao pravo osobe s teškim invaliditetom namijenjeno uključivanju osobe s teškim invaliditetom u život zajednice.

Ovo pravo služi za podmirenje specifičnih troškova invaliditeta i da bi se očuvao pravi smisao ovog prava, smatramo da ga ne bi trebalo definirati kao ostala prava u sustavu socijalne skrbi, jer osobna invalidnina ne bi trebala biti tretirana kao klasična socijalna naknada. Prema tome, ostvarivanje prava na osobnu invalidninu ne bi se trebalo vezivati uz bilo koji prihod osobe s teškim invaliditetom. Samo tako može služiti izjednačavanju osobe s invaliditetom s osobama bez invaliditeta.

Prema trenutnim zakonskim propisima, poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika obveznici su ispunjenja kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Kvota je određena u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih. Prema našem iskustvu, ako poslodavci stavljaju fokus isključivo na kompetencije i vještine kandidata za određeno radno mjesto, spremni su osigurati potrebne razumne prilagodbe s ciljem zapošljavanja osobe koja posjeduje vrijedan i konkretnom poslodavcu neophodan radni potencijal. Međutim, nažalost, svjedoci smo i svakodnevnih predrasuda kao i slučajeva diskriminacije u području zapošljavanja i rada. Stoga je na ovom polju potrebno još mnogo rada kako bi se, kao što smo već naveli, težište stavljalo na kompetencije, znanja i vještine kandidata koji je osoba s invaliditetom. Naravno, upravo s tim ciljem razumna prilagodba mora postati standard, ali se na nju još uvijek često gleda kao na povlašteni tretman.

Za dio upita u svezi uvećanog dječjeg doplatka, upućujemo Vas da se obratite Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.

Prema uvjetima za ostvarivanje usluge osobnog asistenta, zapošljavanje osobe s invaliditetom ne stavlja se u korelaciju sa korištenjem usluge osobnog asistenta.

Usluga osobnog asistenta nije regulirana kao pravo već se još uvijek osigurava putem projekata.“